

**Докторантураға түсушілер үшін
білім беру бағдарламалары тобына түсу
емтиханының бағдарламасы
D141 – Медицина**

1. Жалпы мәліметтер

1.1 Бағдарлама "Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығына (бұдан әрі – үлгілік қағидалар) және «Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің бұйрығына өзгеріс енгізу туралы» 2021 жылдың 5 қарашадағы № 554 бұйрығына және жаңа редакцияда - ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 03.05.2024 No 212 бұйрығымен сәйкес жасалды.

1.2 Докторантураға түсушілер білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтихан тапсырады. Емтихан сұрақтары 3 блокқа бөлінген: 1 блок – «Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау» пәні бойынша сұрақтар, 2 блок – «Дәлелді медицина» пәні бойынша, 3 блок – «Ғылыми зерттеулер әдістемесі» пәні бойынша.

Блоктар	Балдар
1 блок	30
2 блок	30
3 блок	40
Максималды балл	100/75

1.3 Қабылдау емтиханының ұзақтығы 4 сағат 00 минуттан құрайды.

**2. Білім беру бағдарламасының бейіні бойынша емтиханға
дайындық сұрақтары**

1 блок

«Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтау» пәні

Тақырып 1. Қоғамдық денсаулық сақтау пәні. Даму тарихы, әдістері, негізгі бөлімдері. Қоғамдық денсаулық пен денсаулық сақтау анықтамасы,

Денсаулық компоненттері, Қоғамдық денсаулық детерминанттары, Денсаулық деңгейлері.

Тақырып 2. Денсаулықтың әлеуметтік жағдайы. Денсаулыққа әсер ететін факторлар

Тақырып 3. Демографиялық көрсеткіштерді, көші-қон көрсеткіштерін есептеу әдістері. Халықтың табиғи қозғалысының көрсеткіштерін есептеу әдістері.

Тақырып 4. Әйелдердің денсаулығын сақтау және акушерлік-гинекологиялық көмекті ұйымдастыру.

Тақырып 5. Өмір сапасы. Ауру-көрсеткіштер, негізгі критерийлер; Денсаулық сақтау жүйесіндегі мейірбике қызметкерлерінің орны мен рөлі. Медициналық көмектің сапасы туралы түсінік. Азаматтардың денсаулығын сақтау саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі қағидаттары.

Тақырып 6. Халықтың социальды маңызды аурулармен сырқаттануының медициналық-әлеуметтік аспектілері.

Тақырып 7. Денсаулық сақтауды басқару. Басқару принциптері, басқару процесс ретінде, басқару циклі. Азаматтардың медициналық көмекке құқықтары (ҚР Конституциясы, "халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы"ҚР Кодексі). Денсаулық сақтаудың кадрлық ресурстарын басқару.

Тақырып 8. Алдын алу денсаулық сақтауды ұйымдастырудың негізгі принциптерінің бірі ретінде.

Тақырып 9. Қазақстан Республикасындағы денсаулық сақтау жүйесін реформалаудың алғышарттары. ЧЕЗ-тің экономикалық мәні және іске асыру кезеңдері. ҚР Денсаулық сақтау жүйесін реформалаудың негізгі бағыттары.

Тақырып 10. Мүгедектік, халықтың физикалық дамуы. Мүгедектік көрсеткіштерін есептеу және талдау әдістемесі. Қартаю, мүгедектер және әлеуметтік-экономикалық жағынан қолайсыз халық.

Тақырып 11. Денсаулық сақтаудағы инновациялық технологиялар. Стационарды алмастыратын технологиялар.

Тақырып 12. Өмір салты және маңызды аурулардың медициналық-әлеуметтік аспектілері. Салауатты өмір салтын қалыптастырудың медициналық-әлеуметтік мәселелері.

Тақырып 13. Аурулардың даму қаупі факторлары. Жұқпалы емес аурулар мысалында қауіп факторлары.

Тақырып 14. Ауруханаға көмек көрсетуді ұйымдастыру.

Тақырып 15. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. Денсаулық сақтау саласындағы медициналық көмектің сапасын басқару принциптері. Медициналық ұйымдарды аккредиттеу: мақсаты, міндеттері мен принциптері.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Қоғамдық денсаулық сақтау: оқу құралы / А.А. Ақанов, Қ.А., Төлебаев, М.А. Камалиев және басқалар – М: Мәскеу: Литерра, 2017.

2. Лисицын Ю.П. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау: [Мәтін]; Оқулық / Ю.П. Лисицын, Г.Е. Ұлымбеков. - 3-ші басылым, аударма. Шар I. - М: ГЕОТАР-МЕДИЯ, 2015.
3. В.А. Медик, В.К. Юрьев. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау. 3-бас., қайта қаралған. Және доп. Оқулық – GEOTAR-Media-2014.
4. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау, денсаулық сақтау экономикасы [Мәтін]; Оқулық Т1 / Ред. Кучеренко В.З. - М.: GEOTAR-Media-2013.
5. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау: практикалық білім беруге арналған нұсқаулық; оқу құралы / В.А. Дәрігер, В.И. Лисицин, М.С. Токмачев. - 2-ші басылым, бұрынғы. және доп. - М.: ГОЕТАР-Медиа, 2018.
6. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы № 405 Қазақстан Республикасының Заңы (01.01.2020 ж. өзгертулер мен толықтырулармен).
7. Скринингті ұйымдастыру ережесін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 9 қыркүйектегі N 704 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2010 жылы 15 қыркүйекте N 6490 тіркелді.

2 блок

«Дәлелді медицина» пәні

Тақырып 1. Дәлелді медицинаға кіріспе (ДМ). Дәлелді медицинаның даму тарихы. Әлемдік даму тәжірибесі.

Тақырып 2. Зерттеу түрлері. Бақылау: сипаттамалық, аналитикалық. Бақылау зерттеулерін жоспарлау. Дәлелді медицинадағы сапалық және сандық зерттеу әдістері.

Тақырып 3. Клиникалық эпидемиология: анықтамасы, даму тарихы, зерттеудің негізгі принциптері мен әдістері. PICO принципін қолдана отырып, клиникалық проблеманы тұжырымдау. Клиникалық мәселені Pico сұрағына айналдыру.

Тақырып 4. Ғылыми дәлелденген мәліметтер базасы. Бастапқы, екінші, үшінші әдебиеттер. Іздеу операторлары. Медициналық пәндік айдарлардың көрсеткіші

Тақырып 5. ТМД және Қазақстан елдерінің клиникалық тәжірибесіндегі дәлелді медицина. Дәлелді медицина дерекқорлары, Кохран кітапханасы.

Тақырып 6. Зерттеу түрлері. Эксперименттік: RCT. Эксперименттік зерттеулерді жоспарлау. Клиникалық проблеманы тұжырымдау.

Тақырып 7. Жүйелі шолулар және мета-талдау. Cochrane database of systematic Reviews электрондық дерекқорынан ақпаратты іздеу.

Тақырып 8. Медицинадағы диагностикалық, этиологиялық (тәуекелді бағалау), болжамдық және емдік мақсаттардағы дәлелді медицина принциптері (DEPTH моделі)

Тақырып 9. Интернеттен және электрондық дерекқордан ақпарат іздеу. Медициналық ақпаратты библиографиялық іздеу жүйесі: Кохранов кітапханасы.

Тақырып 10. Дәлелді медицина деректерін түсіндіру үшін қажетті негізгі статистикалық білім. Диагностикалық зерттеулердегі 2×2 кестелердің статистикалық талдауы.

Тақырып 11. Клиникалық эпидемиология. Дәлелді медицинаның 5 қадамы: 1 қадам - клиникалық тұжырымдау және клиникалық мәселені PICOT стандарттары бойынша сұраққа айналдыру.

Тақырып 12. Клиникалық зерттеулердің дизайны туралы түсінік. Алынған деректерді тәжірибеге қолдану. Дәріс материалымен және әдебиетпен жұмыс: редакциялау негіздері, ғылыми мәтіндерді жобалау және түзету.

Тақырып 13. GLP / GMP / GCP жақсы тәжірибелері туралы түсінік. Мақаламен жұмыс: этикалық құндылықтар (автономияны құрметтеу, зиян келтірмеу, мейірімділік пен әділеттілік).

Тақырып 14. Клиникалық практикалық нұсқаулықтар (CPR). Тәжірибеге енгізу және әзірлеу принциптері. Ғылыми дәлелденген КІП дерекқорынан іздеу. Клиникалық практикалық нұсқаулықтар. Артықшылықтары мен кемшіліктері.

Тақырып 15. Клиникалық зерттеулердің дизайны. Кросс, когорттық және жағдайды бақылау зерттеулерінің түрлері, артықшылықтары мен шектеулері.

Тақырып 16. 3 дәлелді медицина кезеңі. Дәлелді медицина тұрғысынан ғылыми жарияланымдарды сыни бағалау және талдау.

Қолданылған әдебиеттер тізімі.

Негізгі:

1. Дәлелді медицина. ДМ-мен қалай айналысуға болады. ДМ қалай оқыту керек: семинар: пер. ағылшын тілінен. / ред. В.В. Власов, К.И. Сайтқұлова. - М.: GEOTAR - БАҚ, 2010.

2. Дәлелді медицина негіздері / Т.Гринхалч; пер. Ағылшын тілінен. ред. И.Н. Денисова, Қ.И. Сайтқұлова, В.П. Леонова. – М.: ГОЕТАР-Медиа, 2018.

3. Делельді дәрі жақсы емес. Триша Гринхалг. aud.agylsh.til. /жау. ред. Г.С. Кемелова, Т.Қ.Сағадатова, GOETAR-Media, 2018.

4. Эпидемиология және зерттеу әдістері. М.Қ.Сапарбеков, Алматы, 2016.

5. Kameshwar Prasad. Fundamentals of Evidence Based Medicine, Springer, 2nd ed. 2014, English, 174 pages,

6. Sharon E. Straus, Paul Glasziou, W. Scott Richardson, R. Brian Haynes.-Evidence-Based Medicine, How to Practice and Teach EBM, 5th Edition, 2018, English, ISBN: 9780702062964, 336 P.

Қосымша:

1.Қалиева Ш.С., Минакова Н.А. Дәлелді медицина негіздері бойынша ақпараттық-дидактикалық блок. оқулық - Құралдар жинағы. – Қарағанды: ЖК «Ақнұр» баспасы, 2019 ж.

2. Ошибаева А.Е. Дәлелді медицина негіздері: оқу құралы. - Құралдар жинағы. – Алматы: «Қазақ университеті», 2018.

3. Раушанова А.М. Дәлелді медицина негіздері: оқу құралы. - Құралдар жинағы. – Алматы: «Қазақ университеті», 2019.

3 блок

"Ғылыми зерттеулер әдіснамасы" пәні

Тақырып. 1. Ғылым, оның негізгі функциялары. Ғылыми зерттеулер

Тақырып. 2. Ғылыми ақпаратты іздеу, жинақтау және өңдеу.

Тақырып. 3. Ғылыми қызметтің этикалық негіздері. Плагиат. Этикалық қағидаларды сақтамағаны үшін жауапкершілік.

Тақырып. 4. Ғылыми-зерттеу жұмысының мазмұнын басқару.

Тақырып. 5. Ғылыми зерттеулерді талдау және тұжырымдарды тұжырымдау. Ғылыми жұмыстың қорытындыларын ұсыну және дәлелдеу. Ғылыми зерттеу нәтижелерін ресімдеу.

Тақырып. 6. Ғылыми зерттеулерге мониторинг және бағалау жүргізу. Ғылыми зерттеулерді талдау және тұжырымдарды тұжырымдау. Ғылыми жұмыстың қорытындыларын ұсыну және дәлелдеу. Ғылыми зерттеу нәтижелерін ресімдеу.

Тақырып. 7. Ғылыми ұйымдардағы Фандрайзинг

Тақырып. 8. Ғылымометрия ұғымы, оның негізгі көрсеткіштері

Тақырып. 9. Эксперименттік-зерттеу жұмысының логикасы мен әдістемесі. Ғылыми зерттеудің түсінігі, мәні, түрлері. Зерттеу формалары мен әдістері. Іргелі және қолданбалы зерттеулердің мәні.

Тақырып. 10. Ғылыми зерттеулердің жаңа стратегиялары. Пәнаралық және синергетикалық принциптер.

Тақырып. 11. Зерттеу қызметін ұйымдастыру: құрылымы, белгілері, критерийлері. Зерттеу жұмысының кезеңдері-жоспарлау, ұйымдастыру және іске асыру. Эмпирикалық зерттеулер жүргізу тәсілдері.

Тақырып. 12. Мәселені іздеу және гипотезаны тұжырымдау. Әдеби зерттеу. Ғылыми-техникалық ақпаратты іздеу жүйелері және мәліметтер базасы. Зерттеу жұмысының тақырыбын таңдау.

Тақырып. 13. Зерттеу бағдарламасын, зерттеудің әдіснамалық және процедуралық бөлімдерін құру. Эксперименттік (эмпирикалық) зерттеуді жоспарлау және орындау. Деректерді статистикалық өңдеу.

Тақырып. 14. Зерттеу жобаларын қаржыландыру көздерін іздеу. Халықаралық ғылыми қорлар, қорлардың негізгі мақсаттары мен міндеттері, жұмыс істеудің негізгі қағидағдары, қызметтің басым бағыттары.

Тақырып. 16. Ғылыми зерттеу нәтижелерін енгізу тетіктері. Ғылыми нәтижелерді коммерцияландыру. Зияткерлік меншікті қорғау. Халықаралық

патенттеу. Ашылулар, өнертабыстар, рационализаторлық ұсыныстар. Авторлық куәліктер. Лицензия.

Қолданылған әдебиеттер тізімі.

Негізгі:

1. Carey S.S. A Beginner's Guide to Scientific Method. – Wadsworth Publishing, 2003.
2. Carter M. Designing Science Presentations: A Visual Guide to Figures, Papers, Slides, Posters, and More, Academic Press, 2013.
3. Афанасьев В. В., Грибкова О. В., Уколова Л. И. Методология и методы научного исследования. — М.: Юрайт. 2023. 164 с.
4. Байбородова Л. В., Чернявская А. П. Методология и методы научного исследования. — М.: Юрайт. 2024. 222 с.

Қосымша:

1. Academic-dishonesty//http://psychology.wikia.com/wiki/Academic_dishonesty.
2. McCormack, J., Slaght, J. (2005). English for academic study: Extended writing and research skills. Garnet education: The university of reading.
3. Скворцова Л. Н. Основы научных исследований. Учебное пособие для вузов. — М.: Лань. 2023. 100 с.
4. Сладкова О. Б. Основы научно-исследовательской работы. — М.: Юрайт. 2023. 155 с.
5. Патентный закон Республики Казахстан.—Алматы: Данекер, 2001 – 31 с.

Интернет көздері:

1. Purdue online writing lab <http://owl.english.purdue.edu/>
2. Harvard University, The writing Center [http:// isites. harvard. edu/icb/icb.do?keyword=k33202&pageid=icb.page143936](http://isites.harvard.edu/icb/icb.do?keyword=k33202&pageid=icb.page143936)
3. Guide to grammar and Writing [http:// grammar. ccc. commnet. edu/ grammar /](http://grammar.ccc.commnet.edu/grammar/)
4. The university of Wisconsin-Madison, The Writer's Handbook <http://www.writing.wisc.edu/Handbook/index.html>
5. APA Guide <http://www.apastyle.org/>
6. MLA guide <http://www.calstatela.edu/library/guides/MLA7.pdf>
University of Leicester, Learning development [http://www2. le.ac.uk/offices/ld/resources/writing/writing-resources/planning-dissertation](http://www2.le.ac.uk/offices/ld/resources/writing/writing-resources/planning-dissertation)

8D101 «Медицина» мамандығы бойынша докторантураға түсушілер үшін қабылдау емтиханын бағалау критерийлері

Жұмыс сипаттамасы	Бағалау баллының диапазоны	ECTS балы	Дәстүрлі (4 деңгейлі) бағалау шкаласы
<p>Өтініш беруші әртүрлі процестер мен объектілерді ғылыми зерттеудің негізгі бағыттарын, денсаулық сақтау саласындағы кәсіби және ғылыми қызмет технологияларын толық түсінетіндігін көрсеткен жағдайда өтініш берушінің жауабы «өте жақсы» деп бағаланады;</p> <p>Жазбаша және ауызша өз ойын анық, анық, қисынды жеткізе алады; алған білімдерін практикалық есептерді шешуге қолдана білу; пайымдау және логикалық қорытынды жасауды біледі.</p>	95-100	A	Өте жақсы
	90-94	A-	
<p>Өтініш беруші әртүрлі процестер мен объектілерді ғылыми зерттеудің негізгі бағыттарын, денсаулық сақтау саласындағы кәсіби және ғылыми қызмет технологияларын түсінетіндігін көрсеткен кезде өтініш берушінің жауабы «жақсы» деп бағаланады;</p> <p>Жазбаша және ауызша өз ойын анық, анық, қисынды жеткізе алады; алған білімдерін практикалық есептерді шешуге қолдана білу; пайымдау және логикалық қорытынды жасауды біледі.</p>	85-89	B+	Жақсы
	80-84	B	
	75-79	B-	
<p>Өтініш берушінің жауабы «қанағаттанарлық» деп бағаланады,</p>	70-74	C+	Қанағаттанарлы
	65-69	C	

Жұмыс сипаттамасы	Бағалау баллының диапазоны	ECTS балы	Дәстүрлі (4 деңгейлі) бағалау шкаласы
<p>егер жауапта әртүрлі процестер мен объектілерді ғылыми зерттеудің негізгі бағыттарын, денсаулық сақтау саласындағы кәсіби және ғылыми қызмет технологияларын түсіну шектеулі</p> <p>Жазбаша және ауызша өз ойын анық және логикалық түрде жеткізуді білмейді; практикалық есептерді шешу үшін алған білімдерін қолдануды біледі; пайымдау және логикалық қорытынды жасауды біледі.</p>	60-64	C-	қ
<p>Өтініш берушінің жауабы «қанағаттанарлық» деп бағаланады, егер жауапта әртүрлі процестер мен объектілерді ғылыми зерттеудің негізгі бағыттарын, денсаулық сақтау саласындағы кәсіби және ғылыми қызмет технологияларын түсіну шектеулі</p> <p>Жазбаша және ауызша өз ойын анық және логикалық түрде жеткізуді білмейді; практикалық есептерді шешу үшін алған білімдерін қолдануды біледі; пайымдау және логикалық қорытынды жасауды біледі</p>	55-59 50-54	D+ D	Қанағаттанарлық
<p>Өтініш берушінің жауабы әртүрлі процестер мен объектілерді ғылыми зерттеудің негізгі бағыттарын, денсаулық сақтау саласындағы кәсіби және ғылыми қызмет технологиясын</p>	0-49	F	Қанағаттанарлық емес

Жұмыс сипаттамасы	Бағалау баллының диапазоны	ECTS балы	Дәстүрлі (4 деңгейлі) бағалау шкаласы
<p>толық түсінбеуін көрсеткен жағдайда «қанағаттанарлық емес» деп бағаланады.</p> <p>Жазбаша және ауызша өз ойын анық, анық және логикалық түрде жеткізуді білмейді; алған білімдерін практикалық есептерді шешуге қолдануды білмейді; пайымдау және логикалық қорытынды жасауды білмейді.</p>			